

مدل پیش بینی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق: نقش میانجی صمیمیت زناشویی در زنان متأهل

دانشجوی گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
استادیار گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

زهرا مختاری ^{id}

زهرا مردانی* ^{id}

عظیمه السادات عبداللهی ^{id}

mardanipnu@pnu.ac.ir

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۸

دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۴۰

<http://Aftj.ir>

دوره ۴ | شماره ۵ پیاپی ۱۹ | ۳۰۷-۲۸۵

زمستان ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(مختاری و همکاران، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

مختاری، زهرا، مردانی، زهرا، و عبداللهی، عظیمه السادات. (۱۴۰۲). مدل پیش بینی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق: نقش میانجی صمیمیت زناشویی در زنان متأهل. *خانواده درمانی کاربردی*. ۴(۵)، ۲۸۵-۳۰۷.

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی مدل پیش‌بینی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق: نقش میانجی صمیمیت زناشویی در زنان متأهل است. روش: نوع تحقیق توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری است. جامعه مورد مطالعه در پژوهش حاضر شامل کلیه زنان متأهل شهر اصفهان که حداقل سه سال از ازدواجشان گذشته و در حال حاضر با همسر خود زندگی می‌کردند، بود که با استفاده از نمونه‌گیری داوطلبانه ۲۲۵ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل چهار پرسشنامه انسجام خانواده فیشر و همکاران (۱۹۹۲)، پرسشنامه تمایز یافتگی خود اسکورون و اسمیت (۲۰۰۳)، مقیاس نگرش به عشق هندریک و هندریک (۱۹۹۷)، پرسشنامه صمیمیت زناشویی تامپسون و والکر (۱۹۸۳) بود که روایی تمامی آن‌ها تأیید شده است. برای رسیدن به اهداف پژوهش حاضر، در ابتدا به بررسی توصیفی داده‌های حاصل از پرسشنامه پرداخته شد. سپس در جهت تقلیل‌گرایی متغیرهای مستقل، از تحلیل معادلات ساختاری، استفاده شده است. یافته‌ها: نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که چهار فرضیه دوم تا پنجم تحقیق در مورد روابط بین متغیرهای پژوهش تأیید شده است. بر اساس این روابط در مجموع، ۸۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته (انسجام خانواده) به وسیله متغیرهای مدل نهایی پیش‌بینی شده است. نتیجه‌گیری: هم‌چنین طبق مدل نهایی بدست آمده از تحلیل معادلات ساختاری، متغیر مستقل نگرش به عشق، صمیمیت زناشویی و تمایز یافتگی تأثیر مستقیمی بر انسجام خانواده زنان متأهل داشته است.

کلیدواژه‌ها: انسجام خانواده، تمایز یافتگی، نگرش به عشق، صمیمیت زناشویی، زنان متأهل.

مقدمه

مهم‌ترین نهاد جامعه و شکل‌دهنده استعدادها و شخصیت آدمی، خانواده است (اولزویسکی و کویلیوس، ۲۰۱۸). خانواده یکی از مهم‌ترین بنیادهای تاثیرگذار اجتماعی است که بسیار مورد توجه روان‌شناسان قرار گرفته است. شناسایی عواملی که سبب استواری این بنیاد اجتماعی می‌گردد می‌تواند گام مفیدی در امتداد پیشرفت سطح اجتماع باشد (دوناهی، ۲۰۱۸). رابطه درون هر خانواده از اهمیت بسیار زیادی برخوردار می‌باشد و چگونگی این روابط تأثیر بسزایی در بازخوردهای اجتماعی، شکل‌گیری نگرش‌ها و توسعه مهارت‌های اجتماعی افراد خانواده خواهد داشت (حیدری تفریسی، ۱۳۹۱). ازدواج تعهدی با عشق و مسئولیت برای صلح، شادی و توسعه روابط خانوادگی است و علاوه بر این، انتخاب یک شریک و ورود به یک زندگی زناشویی، یک نقطه عطف و موفقیت شخصی است. پیش از ازدواج تصورات و پیش فرض‌هایی درباره ازدواج وجود دارد و همه افراد انتظارات خاصی از ازدواج و همسر آینده خود دارند که به طور کامل از فلسفه وجودی این پیش‌فرض‌ها و انتظارات آگاه نیستند. به نظر می‌رسد باورها و انتظاراتی که افراد از ازدواج دارند بر مبنای یک چهارچوب از پیش تعیین شده به افراد رسیده است و می‌تواند این باورها و انتظارات واقعیت نداشته باشد (روشن و نامدارپور، ۱۴۰۰). ارزیابی اثربخشی و ارتباط متغیرهایی که کیفیت زندگی خانوادگی را مشخص می‌کند، برای فراهم کردن یک چارچوب اساسی که بتواند عوامل رفتاری افراد و خانواده را مشخص کند، ضروری به نظر می‌رسد تا در نهایت کیفیت زندگی خانوادگی را ارتقاء بخشد (آقایی و همکاران، ۱۳۹۹).

از این‌رو یکی از مهم‌ترین موارد بررسی انسجام و سازگاری زناشویی است، انسجام خانواده^۱ یکی از ویژگی‌های بسیار مهم برای پایداری روابط اعضای خانواده است که در بردارنده تعاملات مثبت، سالم و مناسب افراد خانواده و به عبارتی حمایت و پشتیبانی اعضای خانواده از یکدیگر می‌باشد. لینگرن (۲۰۰۳)؛ به نقل سلطانی بناوندی و همکاران، ۱۳۹۸)، انسجام خانواده را احساس نزدیکی عاطفی با دیگر افراد خانواده بیان کرده است. طبق دیدگاه او، وقت گذراندن و متعهد بودن به خانواده باعث انسجام آن می‌شود که دو کیفیت مهم است. مهم‌ترین عامل انسجام و نزدیکی عاطفی خانواده‌ها و تعهد اعضاء و وقت گذراندن آن‌ها با یکدیگر، عنصر اساسی و اصلی است. در این میان احترام و حمایت عاطفی در میان اعضای خانواده بسیار آشکار است و باعث همبستگی اعضا در سطوح مختلف می‌شود. در یک خانواده زمانی می‌توان تعارضات و مشکلات را حل نمود که خانواده‌ای منسجم داشته باشیم و اعضا به شیوه‌ای منطقی با همکاری هم تعارضات را حل نمایند (سانتوس و همکاران، ۲۰۱۷). خانواده‌هایی که دارای محیطی حمایت‌کننده برای فرزندان‌شان هستند منسجم‌تر بوده و به‌روز هستند؛ رفتارهای ضداجتماعی مانند بزه و پرخاشگری را در فرزندان‌شان کاهش می‌دهند. در این خانواده‌ها درک متقابل بین افراد وجود دارد و از یکدیگر پشتیبانی می‌کنند و افراد نگرانی‌ها و مشکلات خود را به راحتی بیان کرده و پدر و مادر رفتاری دوستانه و حسنه با هم دارند و حد و مرزها و وظایف مشخص شده است (خانزاده و میرزایی، ۱۳۹۶). شفيعی و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که تأثیر مستقیم انسجام خانواده بر علاقه اجتماعی تأیید شده است. از سوی دیگر، با توجه به تأثیر معنادار انسجام خانواده بر تمایز یافتگی خود و نیز خودتمایزسازی بر علائق اجتماعی، نقش میانجی خود تمایز یافتگی در

رابطه بین عملکرد خانواده و علاقه اجتماعی تأیید شد. با توجه به آنچه که گفته شد انسجام خانواده کارکرد مهمی در حفظ و پایداری روابط دارد و فقدان آن سبب گسستگی پیمان زناشویی و متزلزل شدن بنیان خانواده می‌گردد و در نهایت پدیده طلاق را به دنبال خواهد داشت (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰).

تمایز یافتگی یکی از عواملی است که می‌تواند روابط زمان آینده‌ی فرد را در خانواده مشخص کند (یوسفی، ۱۳۹۰). خانواده سطح تمایز یافتگی فرد را تعیین می‌کند و سطح تمایز یافتگی به صورت مستقیم و غیر مستقیم به واسطه عملکرد روانشناختی افراد از طریق رضایت ارتباط زوجی مرتبط می‌شود. بوئن تمایز یافتگی خود را توانایی افراد در انعطاف پذیر بودن، و عاقلانه عمل کردن به خصوص در مواجهه با اضطراب تعریف کرده است (صفری و همکاران، ۱۴۰۱). تمایز یافتگی به عنوان سنگ بنای نظریه بوئن، در درون خانواده جای دارد و در پی وحدت و با هم بودن و یا برعکس، فردیت است. به نظر بوئن، درجه ظهور تمایز یافتگی در هر فرد بیانگر میزان توانایی فرد برای جداسازی فرآیند شناختی از فرآیند احساسی (هیجانی) است که فرد تجربه می‌کند. یعنی، درجهی توانایی فرد برای اجتناب از تبعیت خودکار رفتار از احساسات، بیانگر میزان تمایز یافتگی است (جعفری سلطان آبادی و همکاران، ۱۴۰۰). مفهوم خودتمایزی شامل ابعاد درون فردی^۱ و بین فردی^۲ می‌شود. در بعد درون فردی، خودتمایزی به توانایی احساس خود تفکیکی در فرد و در بعد بین فردی خود تفکیکی به توانایی فرد در تعادل در تمایز از دیگران ضمن صمیمیت با دیگران اشاره دارد (افقری و همکاران، ۱۳۹۳). نظریه بوئن برای سازگاری در ارتباطات و سطح روانشناختی، تمایز یافتگی بسیار ضروری است، زمانی که افراد در مرحله ازدواج به سوی فردی اشتیاق پیدا می‌کنند از نگرش‌های عشقی مشابه در سطح تمایز یافتگی برخوردار می‌شوند (محمدی و اصغری ابراهیم‌آباد، ۱۳۹۹). نصرزاده و صداقتی فرد (۱۴۰۰) نشان دادند که دو متغیر پیش بین، یعنی تمایز یافتگی خود و صمیمیت زوجین مجموعاً ۶۵ درصد از واریانس خرسندی زناشویی را تبیین می‌کنند. گوهری و همکاران (۱۳۹۴) نشان دادند که تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی می‌تواند فرسودگی زناشویی را تبیین می‌نمایند. دولز-دکاستلار و اولیور (۲۰۲۱) نشان دادند که عملکرد خانواده سطح تمایز خود را پیش‌بینی می‌کند و تمایز خود و عملکرد خانواده میزان اضطراب صفت را پیش‌بینی می‌کند. در نهایت، مشخص شد که تمایز خود می‌تواند نقش واسطه‌ای در رابطه بین عملکرد خانواده و اضطراب صفت ایفا نماید. رودریگز-کونزالس و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی در ایالات متحده، ایتالیا و اسپانیا، با یک مطالعه بین فرهنگی، به این نتیجه رسیدند که واکنش‌های عاطفی کمتر، می‌تواند سازگاری بیشتر زن و شوهر را در هر سه کشور پیش‌بینی کند، درحالی‌که واکنش عاطفی بیشتر، تنها در فرهنگ‌های جمع‌گرایانه در ایتالیا و اسپانیا، سازگاری زوجها را پیش‌بینی می‌کند.

عامل دیگری که بر انسجام خانواده می‌تواند تأثیرگذار باشد، نگرش به عشق است (اینسی و ایسیک، ۲۰۲۱)، از نظر بالبی، عشق یکی از نیازهای اولیه روان شناختی است که فقدان آن به آسیب روان شناختی منجر می‌شود (رفیعی‌نیا و اصغری، ۱۳۸۶). فروم نیز عشق را یکی از طرق برقراری ارتباط با دنیا فرض کرد. او عشق را به این صورت تعریف کرد: وحدت با کسی یا چیزی خارج از خویشتن، تحت شرایط حفظ کردن جدایی و یکپارچگی خویشتن. اما علیرغم این تعریف گاهی عشق، به وابستگی‌های شدید عاطفی و روابط

---

1. Intra Psychic

2. Interpersonal

آسیب‌زا منجر می‌گردد (حجازی، ۱۳۹۱). اینسی و ایسیک (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان نقش میانجی پنج زبان عشق بین تمایز خود و رضایت زناشویی دریافتند که چهار مورد از پنج مولفه زبان عشق نقش واسطه‌ای دارد. تفکیک خویشتن (تمایزیافتگی) به‌طور مستقیم رضایت زناشویی را پیش‌بینی کرده و به‌طور غیرمستقیم رضایت زناشویی را از طریق تماس فیزیکی، کلمات تایید، زمان کیفیت و دریافت هدایا بر رضایت زناشویی تحت‌تأثیر قرار داد.

هم‌چنین، صمیمیت عامل مهم دیگری در روابط بین همسران است، احساسی روانی است که زوجین در پرتو آن، به راحتی با همدیگر همدلی می‌کنند تا جایی که می‌تواند زمینه خودافشاگری را بین طرفین ایجاد نموده و در پرتو آن تقسیم کار مؤثر، تمایلات جنسی و برقراری مهر و عاطفه صورت گیرد (بریانت و همکاران، ۲۰۱۶). صمیمیت را می‌توان رابطه خودمانی و نزدیک و معمولاً محبت‌آمیز همراه یا رابطه‌ای عاشقانه و شخصی با فرد دیگری که نیازمند داشتن اطلاعات بسیار جزئی یا شناخت عمیق وی است، معنی کرد (باگاروزی، ترجمه حمیدپور و اندوز، ۱۳۹۰). صمیمیت فرآیندی رشدی در رابطه است که از قبل از ازدواج آغاز می‌شود، بعد از آن ادامه می‌یابد و حتی ابدی است. صمیمیت رابطه‌ای است که در آن مراقبت، اعتماد متقابل و پذیرش وجود دارد (محمودپور و همکاران، ۱۳۹۹). محور این فرایند، شناخت، درک، پذیرش، همدلی با احساسات فرد دیگر، قدردانی و پذیرش دیدگاه اوست. زمانی که صمیمیت ایجاد می‌شود مفهوم وسیعی را در بر می‌گیرد که از بحث درباره جزئیات زندگی تا افشای خصوصی‌ترین احساسات را که کسی به راحتی در مورد آن‌ها سخن نمی‌گوید، در بر بگیرد (جبری و همکاران، ۱۳۹۴). براساس نظریه باگاروزی که هسته اصلی صمیمیت زناشویی را مبتنی بر شناخت، درک و پذیرش طرف مقابل، همدلی با احساسات او و قدرشناسی از دیدگاه بی‌همتای وی نسبت به جهان می‌داند، می‌توان گفت عدم احساس برابر و در نتیجه نداشتن رضایت و صمیمیت در روابط زناشویی، احتمالاً تمایل فرد به رابطه فرا زناشویی را افزایش می‌دهد (بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰). هم‌چنین، آقایی و همکاران (۱۳۹۹)، نشان دادند که بین تمایزیافتگی خود و انعطاف‌پذیری شناختی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک‌های دلبستگی ناایمن اجتنابی و اضطرابی-دوسوگرا، همبستگی منفی معنادار وجود دارد. هم‌چنین بین صمیمیت زناشویی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک دلبستگی ناایمن اضطرابی-دوسوگرا رابطه منفی و معنادار وجود دارد. مومنی و همکاران (۱۳۹۴) نیز نیز به این نتیجه دست یافتند که صمیمیت زناشویی بیش‌ترین نقش را در پیش‌بینی تعهد زناشویی دارد و پس از آن، همبستگی خانواده و تمایزیافتگی خود قرار دارند. ایسیک و همکاران (۲۰۲۰)، به این نتیجه رسیدند که تمایزیافتگی بیشتر با سازگاری زناشویی و رضایت از زندگی بیشتر همراه است و رضایت از زندگی با سازگاری زناشویی رابطه مثبت دارد، یعنی سازگاری زناشویی به‌طور کامل این ارتباط را واسطه‌گری می‌کند. در این راستا شهرویی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی نشان دادند که صمیمیت زناشویی تأثیر مثبت و معناداری به عشق، سازگاری زوجی، رضایت زناشویی و رضایت از زندگی دارد. به‌علاوه، نتایج مسیرهای غیرمستقیم نیز نشان داد که صمیمیت زناشویی از طریق عشق، سازگاری زوجی، رضایت زناشویی بر رضایت از زندگی اثر مثبت دارد. باقری و همکاران (۱۳۹۹) بیان داشتند که بین تمایزیافتگی با صمیمیت و امنیت روانی رابطه معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش موسوی و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد که برنامه پیشگیری و بهبود رابطه، مبتنی بر رویکرد تلفیقی گاتمن و گلاسر بر بهبود عشق، احترام و صمیمیت

زوجین به صورت معناداری مؤثر است. بنابراین، استفاده از این برنامه به عنوان یک رویکرد پیشگیری کننده از مشکلات زوجین پیشنهاد می شود.

توجه به ضرورت و اهمیت موضوع و لزوم توجه به عوامل مؤثر در ثبات ازدواج و پایداری خانواده بیش از هر زمان ضروری به نظر می رسد چرا که وجود خانواده های بانشاط، پویا و پایدار نیازمند یک جامعه سالم است و تحقق خانواده سالم نیازمند روابط سالم اعضا با یکدیگر می باشد. لذا یکی از مهم ترین تعیین کننده های ساختار خانواده سالم، صمیمیت بین زوجین است و با توجه به این که عواملی مانند تمایز یافتگی و نگرش به عشق با تأثیر در روند زندگی و تعامل با دیگران تأثیر زیادی در زندگی زناشویی و کیفیت و ثبات آن دارند، از این رو به نظر می رسد پرداختن به این موارد و ثبات ازدواج زوجین از ضرورت و اهمیت خاصی برخوردار است که می توان با آگاهی های لازم به خانواده ها، متخصصان خانواده، مشاوران و مسئولین جهت تصمیم گیری و آموزش های مورد نیاز در این طرح برای رفع مشکلات احتمالی آینده راه کارهایی ارائه دهد. هم چنین، با توجه به پیشینه پژوهش و از آنجایی که خانواده نقش اساسی در سلامت روان افراد دارد، منطقی است که انسجام خانواده می تواند به طور مؤثر پیامدهای رویدادها و اتفاقات استرس زا را در افراد خانواده کاهش دهد. روابط دوستانه در خانواده می تواند افراد تحت استرس را حمایت کند و رشد جسمی و روانی سالم را ارتقا دهد. در یک خانواده منسجم، هر یک از اعضای خانواده حمایت و کمک بیشتری از دیگران دریافت می کنند که این امر منجر به تقویت بنیان خانواده می شود. لذا پژوهش حاضر در نظر دارد تا با ارائه یک الگوی پیشنهادی مشخص کند آیا تمایز یافتگی و نگرش به عشق با توجه به متغیر میانجی صمیمیت زناشویی توان پیش بینی انسجام خانواده در زنان متأهل را دارد؟

روش پژوهش

با توجه به هدف پژوهش، طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع مدل معادلات ساختاری و اندازه گیری می باشد. یعنی پژوهشگر قصد تدوین مدل پیش بینی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با توجه به نقش میانجی صمیمیت زناشویی در زنان متأهل را دارد. جامعه آماری در این پژوهش را زنان متأهل شهر اصفهان که حداقل سه سال از ازدواجشان گذشته و در حال حاضر با همسر خود زندگی می کنند، تشکیل داده است. جهت تعیین حجم نمونه بر اساس دیدگاه کلاین (۲۰۱۰) که عنوان می کند در مدل های ساختاری حجم نمونه حداقل ۲۰۰ نفر قابل دفاع است، با پیش برآورد و با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه تعداد ۲۲۵ نفر به روش نمونه گیری داوطلبانه به عنوان نمونه انتخاب خواهند شد. ملاک ورود به پژوهش شامل: (۱) سابقه زندگی زناشویی با همسر حداقل به مدت ۳ سال، (۲) هم اکنون در کنار همسر خود زندگی می نمایند، (۳) دامنه سنی بین ۲۰ تا ۶۰ سال و (۴) داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن در حد متوسطه اول. ملاک خروج از نمونه عبارت است از وقوع حوادث پیش بینی نشده (بستری، مرگ و...)، در شرف طلاق بودن و عدم رضایت به ادامه شرکت در جلسات.

ابزار پژوهش

۱. **مقیاس انسجام خانواده فیشر**. فیشر و همکاران (۱۹۹۲) مقیاسی برای اندازه‌گیری انسجام خانواده‌ها در بین اعضا ساخته که دارای ۱۳ گویه و هر گویه دارای لیکرت ۶ گزینه‌ای از همیشه تا هرگز می‌باشد. ۴ حوزه دارای انسجام، همکاری و مشارکت، وضوح قواعد و وضوح رهبری بوده و نمره کل آزمون بیان‌کننده انسجام سازمان یافته کلی در درون خانواده می‌باشد. نسخه فارسی آن را صادقی و همکاران (۱۳۸۷) در ایران هنجاریابی کرده‌اند و همسانی درونی آن به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۷ و بازآزمایی نیز در فاصله دو هفته ۰/۷۹ گزارش شد. روایی محتوایی آن را سه نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه گیلان تأیید کردند. در پژوهش عرب نژاد و همکاران (۱۳۹۷) نیز پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۳ و برای زیر مقیاس‌ها بین ۰/۷۸ تا ۰/۸۵ به دست آمد.

۲. **پرسشنامه تمایز یافتگی خود (DSI-R)**. پرسشنامه تمایز یافتگی در سال ۱۹۹۸ برای اولین بار توسط اسکورون و اسمیت در سال ۲۰۰۳ بر مبنای نظریه بوئن، مورد بازبینی و تجدید نظر قرار گرفت. این مقیاس دارای ۴۶ عبارت است و از چهار عامل واکنش هیجانی (سوالات ۱، ۶، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۲۱، ۲۶، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۴۰)، موقعیت من (سوالات ۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۹، ۲۳، ۲۷، ۳۱، ۳۵، ۴۱، ۴۳)، گسلس عاطفی (سوالات ۲، ۳، ۸، ۱۲، ۱۶، ۲۰، ۲۴، ۲۸، ۳۲، ۳۶، ۳۹، ۴۲)، و امتزاج با دیگران (۵، ۹، ۱۳، ۱۷، ۲۲، ۲۵، ۲۹، ۳۳، ۳۷) تشکیل شده است. پرسشنامه تمایز یافتگی خود در یک طیف ۶ درجه‌ای از (اصلاً در مورد من صحیح نیست)، تا (کاملاً در مورد من صحیح است) درجه‌بندی شده است و پاسخ‌دهنده باید مشخص کند تا چه حد با هر یک از عبارات موافق یا مخالف است. برای به دست آوردن نمره مربوط به هر زیر مقیاس کافی است نمره همه عبارات مربوط به زیرمقیاس مورد نظر را با هم جمع نموده، سپس از جمع امتیاز ۴۶ عبارت نیز نمره تمایز یافتگی کلی به دست می‌آید. بنابراین حداکثر نمره در مقیاس برابر با ۲۷۶ و حداقل نمره ۴۶ می‌باشد. نتایج تحقیقات انجام شده توسط اسکورون و اسمیت (۲۰۰۳)، اعتبار و روایی بالایی را نشان دادند. پایایی فرم تجدید نظر شده آن با روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۲ بود. ضریب همسانی برای زیر مقیاس‌های این پرسشنامه شامل واکنش هیجانی، جدایی عاطفی، جایگاه من و هم آمیختگی با دیگران به ترتیب: ۰/۸۹، ۰/۸۴، ۰/۸۱ و ۰/۸۶ گزارش شده است. این آزمون در ایران توسط یونسی (۱۳۸۵) بر روی نمونه عادی هنجاریابی شده و اعتبار آن از طریق بازآزمایی و آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۵ اعلام شد و ضریب همسانی برای خرده مقیاس‌های واکنش هیجانی، جدایی عاطفی، جایگاه من و هم آمیختگی با دیگران به ترتیب: ۰/۷۷، ۰/۸۴، ۰/۶۰ و ۰/۷۰ گزارش شده است.

۳. **مقیاس نگرش به عشق (فرم کوتاه)**. در سال ۱۹۹۷ هندریک و هندریک، فرم کوتاه مقیاس نگرش‌های عشق را با استفاده از نظریه جان لی، به‌منظور ارزیابی نگرش‌های افراد درباره عشق آماده کردند. این آزمون ۲۴ سؤالی از مؤلفه‌ها استفاده می‌کند. بنابراین، نوع سبک عشقی: عشق دوستانه، عشق بازی گونه، عشق شهوانی، عشق عملی، عشق ملکی و عشق نوع دوستانه را ارزیابی می‌کند، آزمودنی با توجه به رابطه کنونی خود با همسرش، میزان مخالفت یا موافقت خود را با یکی از عبارات آزمون (در مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای) کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم مشخص می‌کند. برای ارزیابی و محاسبه نمره هر زیر مقیاس، نمرات هر زیر مقیاس با یکدیگر جمع می‌شوند. شش زیر مقیاس یاد شده از همسانی خوبی بهره مند بوده، ضریب آلفای

آن‌ها ۰/۷۵ تا ۰/۸۸ گزارش شده است. اعتبار این آزمون به نقل از نوری و جان بزرگی (۱۳۹۰) ۰/۸۹ گزارش شد. پایایی هر یک از زیر مقیاس‌ها در پژوهش موسوی و رضازاده (۱۳۹۳) با استفاده از آلفای کرونباخ، دامنه‌ای از ۰/۴ تا ۰/۸۱ و پایایی کل این آزمون، ۰/۸۲ دست آمد.

۴. پرسشنامه صمیمیت زناشویی. این پرسشنامه توسط تامپسون و والکر (۱۹۸۳) طراحی شده که دارای ۱۷ سؤال و برای سنجش میزان صمیمیت زوجها تنظیم شده است. در این پرسشنامه نمره آزمودنی، از طریق جمع نمرات سؤالات و تقسیم بر عدد ۱۷ بدست می‌آید. دامنه بین ۱ تا ۷ که نمره بالاتر نشانه صمیمت بیشتر است. این مقیاس توسط اعتمادی و همکاران (۱۳۸۵) جهت تعیین پایایی مورد ارزیابی قرار گرفته شد. این پرسشنامه برای تعیین روایی محتوی و صوری توسط ۱۵ نفر از اساتید مشاوره و ۱۵ نفر زوج بررسی شده و روایی صوری و محتوی آن مورد تأیید قرار گرفت، هم‌چنین ضریب پایایی کل مقیاس (با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۶) با بررسی بر روی ۱۰۰ زن و شوهر در شهر اصفهان به دست آمد (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۵). هم‌چنین خزاعی و همکاران (۱۳۹۲) از طریق اجرای همزمان با پرسشنامه باگاروزی و برآورد ضریب همبستگی آن‌ها ۰/۸۲ محاسبه کرده است و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود که نشان دهنده روایی ملاکی برای این مقیاس است و پایایی کل مقیاس را ۰/۸۵ به دست آورد.

روش اجرا. در مرحله اول از اجرای پژوهش اقدامات لازم جهت اجرای پژوهش انجام شد که این اقدامات شامل: تدوین مبانی نظری طرح (مطالعات کتابخانه و منابع فارسی و لاتین) و تهیه پرسشنامه‌های معتبر با راهنمایی استاد مرحله بعدی که مرحله اجرای پژوهش و جمع‌آوری داده‌های مورد نظر است، ۲۲۵ نفر از زنان متأهل استان اصفهان به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. سپس اقدام به توزیع پرسشنامه گردید. پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین و مجازی در وبسایت دیجی سروی (<https://www.digisurvey.net/>) طراحی شد و لینک پرسشنامه برای افراد گروه نمونه در قالب لینک ارسال شد. لازم به ذکر است که توضیحات ضروری شرایط شرکت در پژوهش (زنان متأهل ساکن شهر اصفهان که حداقل سه سال از زندگی مشترکشان می‌گذرد و هم‌اکنون با یکدیگر زندگی می‌کنند) در ابتدای پرسشنامه ارائه شد و از آن‌ها خواسته شد با دقت پرسشنامه‌ها را پاسخ بدهند. برای اینکه افراد تعیین شده پاسخ درست و واقعی انتخاب کنند به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات دریافت شده از آن‌ها به صورت محرمانه خواهد بود و اطلاعات به شیوه فردی جمع‌آوری می‌شود. جهت تجزیه و تحلیل داده، در سطح توصیفی از شاخص‌های میانگین و انحراف معیار برای آرایه وضعیت متغیرهای پژوهش استفاده گردید. در سطح استنباطی نیز از آزمون‌های بررسی پیش‌فرض‌ها و ضریب همبستگی و معادلات ساختاری استفاده و کلیه تحلیل‌های آماری با استفاده از بسته آماری برای علوم اجتماعی (SPSS) نسخه ۲۷ و AMOS نسخه ۲۴ انجام گردید. ملاحظات اخلاقی پژوهش از جمله شرط رازداری و محرمانه بودن نتایج پرسشنامه‌ها و اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان به‌طور کامل رعایت شد و هیچ‌گونه اجباری برای شرکت در پژوهش در کار نبود و موافقت و تمایل شخصی افراد اعضای نمونه برای شرکت در پژوهش لحاظ شد. هم‌چنین، از اطلاعات و داده‌هایی که به دست آمد فقط در راستای اهداف و فرضیه‌های پژوهش استفاده شد و از این نظر جنبه اخلاقی پژوهش حفظ شد.

یافته‌ها

اطلاعاتی در ارتباط با تعداد ۲۲۵ نمونه گرفته شده از زنان متأهل شهر اصفهان و ویژگی‌های آن‌ها از جمله رده سنی، سطوح تحصیلات، نحوی آشنایی برای ازدواج و مدت ازدواج آن‌ها بررسی شد هم‌چنین، بر اساس نتایج، دامنه سنی زنان متأهل بر حسب نحوی آشنایی برای ازدواج افراد بین ۲۰ تا ۶۰ سال بود. برای تحلیل استنباطی تحقیق؛ بایستی پیش‌فرض نرمال بودن متغیرهای پژوهش را بررسی نمود. نتایج این پیش‌فرض‌ها در ادامه ارائه شده است.

جدول ۱. نتایج بررسی نرمالیتی متغیرها

نتیجه	Sig سطح معناداری	آزمون S-W	متغیرهای پژوهش
نرمالیتی	۰/۱۶۶	۰/۹۸۸	صمیمیت زناشویی
نرمالیتی	۰/۰۶۸	۰/۹۸۸	واکنش هیجانی
نرمالیتی	۰/۰۸۲	۰/۹۸۹	موقعیت من
نرمالیتی	۰/۶۰۶	۰/۹۹۵	گسلش عاطفی
نرمالیتی	۰/۴۵۶	۰/۹۹۴	امتزاج با دیگران
نرمالیتی	۰/۱۵۶	۰/۹۸۶	عشق دوستانه
غیرنرمال	۰/۰۰۴	۰/۹۸۱	عشق بازی گونه
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۴۶	عشق شهوانی
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۲۱	عشق عملی
غیرنرمال	۰/۰۰۱	۰/۹۷۸	عشق ملکی
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۷۲	عشق نوع دوستانه
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۱۰	انسجام
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۸۹۳	مشارکت
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۴۵	وضوح قواعد
غیرنرمال	۰/۰۰۰	۰/۹۳۲	وضوح رهبری

با توجه به جدول (۱) سطوح معناداری آزمون شاپیرو-ویلک (S-W) برای برخی متغیرها بیشتر از مقدار سطح معناداری $\alpha=0/05$ است که نرمال بودن آن‌ها را تایید می‌کند. برای سایر متغیرها به‌خاطر بزرگ بودن تعداد نمونه، بر طبق قضیه حد مرکزی در آمار، می‌توان فرض نرمال بودن را پذیرفت. برای توصیف داده‌های پژوهش، برخی مقادیر آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲. یافته‌های توصیفی نمرات متغیرهای پژوهش

Max ماکسیمم	Min مینیمم	S.D انحراف استاندارد	Md میانه	M میانگین	متغیرهای پژوهش
۱۱۹	۱۷	۲۵/۶۲۷	۹۱	۸۵/۲۵	صمیمیت زناشویی
۶۷	۲۱	۸/۶۶۰	۴۱	۴۱/۶۰	واکنش هیجانی
۶۲	۲۹	۶/۷۲۴	۴۳	۴۳/۸۰	موقعیت من

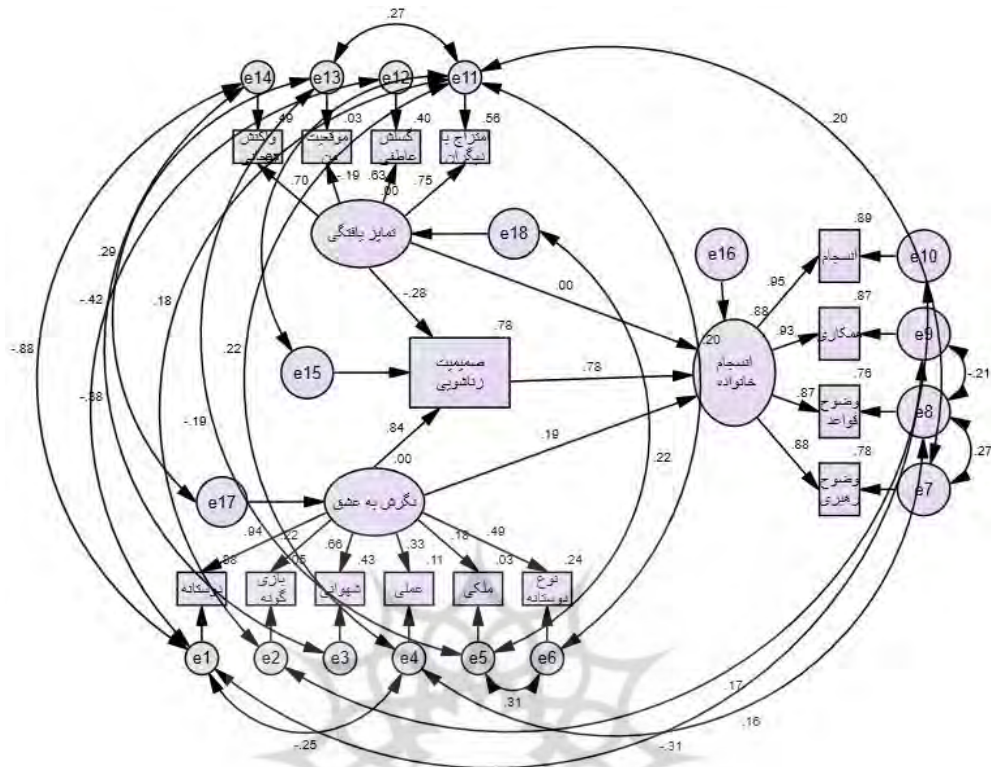
خانواده درمانی کاربردی		مختاری و همکاران		۲۹۳ مدل پیش بینی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و...		
۶۰	۱۳	۸/۲۳۵	۳۵	۳۴/۴۳	گسلش عاطفی	
۵۵	۱۹	۷/۳۳۵	۳۶	۳۶/۳۷	امتزاج با دیگران	
۲۲۲	۱۰۰	۲۰/۸۳۸	۱۵۷	۱۵۶/۲۰	نمره کل تمایز یافتگی	
۲۰	۴	۳/۷۸۳	۱۶	۱۴/۹۵	عشق دوستانه	نگرش به عشق
۲۰	۴	۲/۶۸۸	۱۴	۱۳/۵۲	عشق بازی گونه	
۲۰	۴	۴/۸۵۷	۱۳	۱۲/۷۷	عشق شهوانی	
۲۰	۴	۳/۶۸۰	۱۶	۱۴/۹۸	عشق عملی	
۲۰	۴	۳/۱۶۰	۱۴	۱۳/۹۰	عشق ملکی	
۲۰	۴	۴/۰۸۳	۱۳	۱۲/۸۴	عشق نوع دوستانه	
۱۸	۳	۳/۶۸۰	۱۳	۱۲/۰۷	انسجام	
۱۸	۳	۳/۲۷۴	۱۳	۱۲/۸۲	مشارکت	خانواده
۱۸	۳	۳/۱۸۲	۱۴	۱۳/۵۲	وضوح قواعد	
۱۸	۳	۳/۲۴۲	۱۴	۱۳/۲۶	وضوح رهبری	
۷۲	۱۲	۱۱/۶۸۰	۵۴	۵۱/۶۷	نمره کل انسجام خانواده	

در راستای هدف پژوهش اطلاعاتی در ارتباط با تعداد ۲۲۵ نمونه گرفته شده از زنان متأهل و ویژگی‌های آن‌ها در قالب یافته‌های توصیفی ارائه شد. در ابتدا برای تحلیل آماری داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون برای معناداری رابطه بین متغیرها استفاده گردید. در ادامه مدل معادله ساختاری که ترکیبی از مدل‌های مسیر (روابط ساختاری) و عامل تاییدی (روابط اندازه‌گیری) است، نیز ارائه می‌شود. مقادیر همبستگی بین متغیرهای پژوهش نشان داد که تمامی ارتباطها در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ قرار دارند و می‌توان نتیجه گرفت روابط بین متغیرها معنادار است. اکنون که فرض نرمال بودن نمرات متغیرهای پژوهش و معناداری همبستگی بین آن‌ها تایید شده و مدل پژوهش به صورت نظری تدوین شده است، بایستی به کمک روش‌های استنباطی مناسب برازش مدل انجام شود. برای برآورد نیکویی برازش مدل روش‌ها و شاخص‌های متفاوتی وجود دارد. عموماً برای تأیید مدل، استفاده از سه تا پنج شاخص کفایت می‌کند از جمله شاخص‌های برازش تطبیقی، مطلق و مقتصد. در ابتدای تحلیل بایستی برازش مدل‌های اندازه‌گیری ارائه شود. نتایج تحلیل عاملی تمامی مدل‌ها را تأیید نمود. با مقایسه مقادیر هر شاخص با برازش مناسب آن، می‌توان نتیجه‌گیری نمود که تمامی شاخص‌ها در مدل‌های اندازه‌گیری از مقادیر قابل قبولی برخوردار هستند. به دلیل آن که متغیر صمیمیت زناشویی یک متغیر آشکار بود، نرم‌افزار هیچ مدل اندازه‌گیری برای آن‌ها ارائه نداد. بعد از آزمون برازش مدل‌های اندازه‌گیری، مدل ساختاری پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. در شکل (۱) مدل ساختاری پژوهش و در جدول (۳) نیز شاخص‌های برازش این مدل نشان داده شده است که با مقایسه مقادیر شاخص‌ها با برازش مناسب، می‌توان نتیجه‌گیری نمود که شاخص‌ها از مقادیر قابل قبولی برخوردار هستند و مدل ساختاری پژوهش تأیید می‌شود.

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی

شاخص‌های برازش	میزان	ملاک	تفسیر نتیجه
مطلق $\chi^2 = \text{CMIN}$ (آماره آزمون) (درجه آزادی)	۸۱/۴۸۳ (۶۷)	df بالاتر همراه با χ^2	برازش مطلوب
p-value (سطح معناداری)	۰/۱۱۰	بیشتر از ۰/۰۵	برازش مطلوب
GFI (شاخص نیکویی برازش)	۰/۹۵۲	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
AGFI (شاخص نیکویی برازش اصلاح شده)	۰/۹۱۵	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
RMR (ریشه دوم میانگین مربعات خطای باقی‌مانده)	۰/۰۴۹	کمتر از قدر مطلق چهار	برازش مطلوب
تطبیقی TLI (شاخص توکر-لوپس)	۰/۹۸۹	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
RFI (شاخص برازش نسبی)	۰/۹۴۲	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
CFI (شاخص برازش تطبیقی)	۰/۹۹۳	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
NFI (شاخص برازش هنجار شده بنتلر-پونت)	۰/۹۶۳	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
IFI (شاخص برازش افزایشی)	۰/۹۹۳	بیشتر از ۰/۹۰	برازش مطلوب
مقتصد RMSEA (ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد)	۰/۰۳۱	کمتر از ۰/۰۵	برازش مطلوب
PNFI (شاخص برازش مقتصد هنجار شده)	۰/۶۱۵	بیشتر از ۰/۵	برازش مطلوب

برای بررسی کیفیت مدل تمرکز بر روی شاخص‌های برازش مدل است. بر مبنای نتایج ارائه شده در جدول (۳) سطح معناداری مدل (۰/۱۱۰) بیشتر از سطح معناداری $\alpha = ۰/۰۵$ است. در نتیجه بین مدل اندازه‌گیری شده و داده‌های تجربی تفاوت معناداری وجود ندارند و مدل برازشی برای داده‌ها مناسب است. حاصل تقسیم آماره آزمون بر درجه آزادی برابر با ۱/۲۱۶ (کمتر از ۳ مطلوب) است. هم‌چنین مقدار کوچک گزارش شده برای RMR و RMSEA مناسب بودن مدل تبیین انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی در بین زنان متأهل شهر اصفهان را تایید می‌کنند. شاخص AGFI، GFI، TLI، RFI، NFI، IFI، PNFI و CFI نیز بیشتر از ۰/۹ و نزدیک به یک گزارش شده است که همگی تاییدی دیگری برای خوبی برازش مدلی است که در شکل زیر ارائه شده است.

شکل ۱. مدل نهایی انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی

اکنون لازم است اطلاعاتی از مدل از جمله مقادیر پارامترها و معناداری تفاوت آن‌ها با صفر برای ضرایب تأثیر که در شکل (۱) نیز نمایش داده شده، بپردازیم. جدول (۴) اثرات برازش شده برای مدل انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی را در قالب رگرسیون وزنی بیان می‌کند.

جدول ۴. مقادیر برازش شده پارامترهای مدل انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی

مسیرهای مدل	<--->	صمیمیت زناشویی	ضریب استاندارد		سطح معناداری p-value	ضریب تعیین R ²	نتیجه
			b	β			
تمایز یافتگی	<---	صمیمیت زناشویی	-۰/۸۶۰	-۰/۲۷۹	<۰/۰۱	۰/۷۸۳	معنادار
نگرش به عشق	<---	صمیمیت زناشویی	۴/۳۱۳	۰/۸۴۰	<۰/۰۱		معنادار
تمایز یافتگی	<---	انسجام خانواده	-۰/۰۰۶	-۰/۰۰۲	۰/۹۴۵	۰/۸۸۰	غیرمعنادار

صمیمیت	<---	انسجام خانواده	۰/۶۲۲	۰/۷۷۶	<۰/۰۱	معنادار
زناشویی						
نگرش به عشق	<---	انسجام خانواده	۰/۷۶۷	۰/۱۸۶	۰/۰۱۳	معنادار

در حقیقت مقادیر برازش شده پارامترهای مدل که در جدول (۴) گزارش شده است مربوط به مقدار برآورد استاندارد پارامترهای مدل است که در شکل (۱) نیز به صورت شهودی ارائه شده است. نتایج جدول سطح معناداری را برای اکثریت ضرایب رگرسیونی بسیار نزدیک به صفر گزارش می‌دهد و می‌توان نتیجه گرفت که روابط بین آن‌ها معنادار است. هم‌چنین مقدار ضریب تعیین، نشان می‌دهد که مسیرهای تمایز یافتگی، صمیمیت زناشویی و نگرش به عشق به انسجام خانواده، به صورت هم‌زمان ۸۸ درصد از مقدار واریانس متغیر انسجام خانواده را تبیین می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف تدوین مدل انسجام خانواده بر اساس تمایز یافتگی و نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی در زنان متأهل شهر اصفهان انجام شد. برای بررسی کفایت مدل تمرکز بر روی شاخص‌های برازش مدل است. بر مبنای نتایج ارائه شده بین مدل اندازه‌گیری شده و داده‌های تجربی تفاوت معناداری وجود ندارد و مدل برازشی برای داده‌ها مناسب است. هم‌چنین مقدار ضریب تعیین، نشان می‌دهد که مسیرهای تمایز یافتگی، صمیمیت زناشویی و نگرش به عشق به انسجام خانواده، به صورت هم‌زمان مقدار واریانس متغیر انسجام خانواده را تبیین می‌کنند. نتایج نشان داد که بین سبک تمایز یافتگی و انسجام خانواده زنان متأهل رابطه معناداری وجود ندارد. و می‌توان گفت با افزایش یک واحد میزان تمایز یافتگی، میزان انسجام خانواده زنان متأهل تغییری نخواهد داشت. در نتیجه فرضیه اول تحقیق با ۹۵ درصد اطمینان رد شد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های سومالی و همکاران (۱۴۰۰)، آقایی و همکاران (۱۳۹۹)، شفیع و همکاران (۲۰۲۱)، فریم و آلموند (۲۰۰۹) و ایسیک و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی ندارد.

در تبیین رابطه تمایز یافتگی به منزله یکی از عوامل پایدار و چند نسلی نشان می‌دهد که چگونه خانواده به‌عنوان مبدأ شخص می‌تواند بر روابط زناشویی او اثر بگذارد (عارفی و همکاران، ۱۳۹۵). محیط و خانواده، سطح تمایز یافتگی فرد را تعیین می‌کنند و متقابلاً سطح تمایز یافتگی فرد بر محیط و زندگی اجتماعی و آینده فرد و از جمله در روابط زناشویی وی تأثیر می‌گذارد. بر این اساس، تمایز یافتگی از مفاهیم مرتبط با انسجام خانواده است. در مجموع می‌توان تمایز یافتگی را یکی از شاخص‌های کلیدی عملکرد خانواده و عاملی مهم و مؤثر بر ساختار آن دانست (بخشی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۸). خانواده‌های ناکارآمد، سطوح بسیار بالا یا بسیار پایین از انسجام را دارند، که افراطی و نامناسب است (جلالی و همکاران، ۱۳۹۵). علاوه بر این، افراد با تمایز یافتگی کمتر در حفظ و انسجام روابط مشکل دارند و در سازگاری با احساسات و افکار مشکل دارند و در انتقال احساسات و هیجانات خود به شریک زندگی خود ناتوان هستند (ایسنی و ایسیک، ۲۰۲۱). انسجام دلیل اصلی پایداری نظام و سیستم خانواده است به طوری که می‌توان اذعان داشت نقش اساسی در عملکرد زناشویی، تعهد، ثبات، و رفاه روانی و فیزیکی دارد (لانگریج و همکاران، ۲۰۲۱). لینگرن (۲۰۰۳)، انسجام خانواده را به صورت احساس عاطفی نزدیک با دیگر افراد خانواده تعریف می‌کند. انسجام خانواده،

اشاره بر جنبه‌های سلامت روانشناختی خانواده دارد. همچنین نتایج شفيعی و همکاران (۱۴۰۰) با عنوان بررسی مدل ساختاری رابطه بین انسجام خانواده و علاقه اجتماعی با نقش میانجی خود متمایزسازی، آزمون مدل تحقیق نشان داد که تأثیر مستقیم انسجام خانواده بر علاقه اجتماعی تأیید شده است. از سوی دیگر، با توجه به تأثیر معنادار انسجام خانواده بر تمایز یافتگی خود و نیز خودمتمایزسازی بر علایق اجتماعی، نقش میانجی خود تمایز یافتگی در رابطه بین عملکرد خانواده و علاقه اجتماعی تأیید شد. بنابراین پژوهش به این نتیجه رسید که تمایز یافتگی خود زوجین بصورت مثبتی بر مشکلات اثر می‌گذارد و موجب افزایش صمیمیت زوجین و انسجام خانواده می‌گردد. همچنین، نتایج نشان داد که بین نگرش به عشق و انسجام خانواده زنان متأهل رابطه معناداری وجود دارد. در نتیجه فرضیه دوم تحقیق با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های قربانی پیشخانی (۱۳۹۷)، روشن (۱۴۰۰)، رانیا و مایتی (۲۰۱۸)، لیم و لی (۲۰۱۷) هم‌خوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود که خانواده، به عنوان اولین نهاد جامعه پذیری و کهن‌ترین هسته‌ی طبیعی، در همه جوامع انسانی از ابتدای تاریخ وجود داشته و بشر تاکنون نتوانسته است، جایگزینی برای آن بیابد. این موضوع حضور همیشگی این نهاد اجتماعی و ضرورت وجودی آن را نشان می‌دهد. ازدواج تعهدی با عشق و مسئولیت برای صلح، شادی و توسعه روابط خانوادگی است و علاوه بر این، انتخاب یک شریک و ورود به یک زندگی زناشویی، یک نقطه عطف و موفقیت شخصی است. السون و همکاران معتقدند که انسجام خانواده، پیوند عاطفی بین اعضای خانواده است. این انسجام در سطوح متفاوتی در خانواده‌ها وجود دارد. برخی از خانواده‌ها، سطح بالایی از پیوند عاطفی و انسجام در خانواده را دارا هستند و برخی دیگر سطوح متوسط و پایین‌تری دارند (سلطانی و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین، السون (۱۹۹۹)، انسجام خانواده را به‌عنوان یکی از ساختارهای پرنفوذ خانواده تلقی می‌کند؛ وی معتقد است که احساس همبستگی و پیوند بین اعضای خانواده در این مفهوم حضور دارد. تمایز یافتگی خود در حکم نشانه میزان استقلال عاطفی از خانواده است و عاملی در جهت پیش‌بینی برای صمیمت زناشویی در نظر گرفته می‌شود. زوجینی که از احساس امنیت روانی بالایی برخوردار هستند از استرس و اضطراب کمتری در روابط خود برخوردار هستند این افراد می‌توانند به راحتی با همسر خود ارتباط برقرار کنند و کیفیت زندگی زناشویی خود را افزایش دهند و صمیمیت زناشویی را افزایش دهند (باقری و همکاران، ۱۳۹۹). بنابراین ازدواجی که بر اساس عشق صورت گرفته باشد سبب می‌شود که پیوند عاطفی اعضای آن با هم قوی‌تر باشد بنابراین نگرش مثبت به عشق سبب افزایش انسجام خانواده می‌شود و این یافته‌ها منطقی به نظر می‌رسد. مقدار سطح معناداری متغیر صمیمیت زناشویی بسیار نزدیک به صفر است. در نتیجه از نظر آماری به صورت مستقیم بین صمیمیت زناشویی و انسجام خانواده زنان متأهل رابطه معناداری وجود دارد. در نتیجه فرضیه سوم تحقیق با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شد. نتیجه این فرضیه با نتایج بیگی و همکاران (۱۳۹۵)، مهدیزادگان و شریفی رنای (۱۳۹۵)، نائینیان و نیک آذین (۱۳۹۱) همخوان می‌باشد. در تبیین انسجام خانواده به‌عنوان نزدیکی عاطفی با افراد خانواده تعریف شده و تعهد اعضا و وقت گذراندن باهم، دو عنصر اساسی و اصلی آن است. حمایت عاطفی و احترام به یکدیگر نیز در این اصطلاح مستتر است، که در بین اعضای خانواده در سطوح مختلفی وجود دارد. در خانواده‌های منسجم، موقعیت‌هایی که به یک مسئله یا تعارض منجر می‌شود با همکاری اعضا و حتی الامکان به شیوه‌های منطقی حل می‌شود (سانتوس و همکاران، ۲۰۱۷). در رابطه با صمیمیت نسبت به همسر و رابطه بین آن با انسجام خانوادگی نیز می‌توان بیان داشت که وجود روابط

صمیمانه در بین زوجین از اهمیت خاصی برخوردار است. هم‌چنین روابط صمیمانه بر بهزیستی فیزیکی، روانشناختی و بر توانایی زن و شوهر در جهت عملکرد مؤثر در زمینه‌های مختلف فردی، خانوادگی و شغلی مؤثر است. ایجاد و بقاء رابطه صمیمانه به وسیله پیوندهای هیجانی خاصی تقویت خواهد شد. هم‌چنان که روابط سالم در زندگی منافع و پیامدهای مثبتی را در بر دارد، روابط ناراضی کننده سلامت جسمانی و روانشناختی افراد را به خطر می‌اندازد و زمینه را برای مشاجره فراهم می‌سازد. داشتن رابطه صمیمانه و دلبستگی عاطفی با افراد نزدیک زندگی چون والدین، همسر و فرزندان یکی از مهمترین نیازهای بشری است و باعث انسجام خانوادگی خواهد شد. هم‌چنین در یک رابطه زناشویی زن و شوهری که دارای انسجام خانوادگی ایمن باشند بیشتر احتمال دارد همدیگر را دوست داشته باشند، خوش مشرب باشند و درماندگی خود را اعلام کنند، تقاضای حمایت کنند و به نحوه سازنده‌ای احساسات منفی خود را حل کنند و در نهایت در حفظ روابط طولانی کوشش بیشتری به عمل آورند و از سلامت و صمیمیت زناشویی بالایی برخوردارند. با توجه به نتایج مقدار ضریب استاندارد، اثر غیرمستقیم تمایز یافتگی با نقش میانجی صمیمیت زناشویی بر انسجام خانواده و تمایز یافتگی در مؤلفه صمیمیت نشان می‌دهد که به لحاظ اثبات رابطه منفی بین آن‌ها؛ می‌توان گفت با کاهش یک واحد میزان تمایز یافتگی، با توجه به نقش میانجی صمیمیت زناشویی به صورت غیر مستقیم میزان انسجام خانواده افزایش خواهد یافت. در نتیجه فرضیه چهارم تحقیق با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های باقری و همکاران (۱۳۹۹)، زارعی و فولادوند (۱۳۹۸)، موالی و همکاران (۱۳۹۸)، گوهری و همکاران (۱۳۹۴)، هم‌خوانی دارد.

در تبیین یافته‌های این پژوهش می‌توان بیان نمود که صمیمیت، یک عنصر ترکیبی است و شامل عناصر متعددی نظیر محبت، هیجان، خودافشایی، تطابق، تشابه، استقلال و دلبستگی می‌شود. ترکیب و تعادل همه این عناصر منجر به ایجاد و تداوم صمیمیت می‌شود. صمیمیت در دوران بزرگسالی از دلبستگی ایمن در دوران کودکی ناشی می‌شود. برای افراد دارای سبک دلبستگی ایمن آسان است که با دیگران رابطه نزدیک برقرار کنند، به دیگران تکیه کنند و نیز اجازه دهند که دیگران به آنها تکیه کنند و می‌توانند به طور کامل به دیگران اعتماد کنند. اعتماد به خود و اعتماد به دیگری دو ویژگی اساسی افراد ایمن محسوب می‌شود. این افراد در روابط عشقی، اعتماد، صمیمیت و هیجان مثبت بیشتری دارند و در مورد عشق، کمتر بدبین هستند و روابطشان کمتر دچار شکست می‌شود (مومنی و همکاران، ۱۳۹۴). در واقع سازگاری زناشویی حالتی است که در آن یک احساس کلی از رضایت و شادکامی در زن و شوهر نسبت به ازدواجشان و نسبت به یکدیگر وجود دارد و همسر بودن نقش منحصر به فردی برای فرد ایجاد می‌کند تا جایی که بیشترین تعاملات صمیمی در رابطه با همسر اتفاق می‌افتد (مختاری، ۱۴۰۰). بنابراین رابطه صمیمی، به تقویت انسجام خانواده و احساس الزام متقابل زن و شوهر کمک می‌کند و به اجتماع روح زندگی می‌بخشد. برای اینکه خانواده بتواند کارکردهای اصلی خود را به خوبی ایفا نماید لازم است امنیت و آرامش به همراه صمیمیت بین زوجین در کانون آن رخنه کند. صمیمیت زناشویی فرآیندی است که در طول زندگی زوجین به وجود می‌آید زن و مرد با ایفای نقش خاص خود و انجام وظایف مشارکت، علاوه بر حفظ انسجام خانواده به رضایت جنسی و صمیمیت با احساسات مثبت کمک می‌کنند.

با توجه به نتایج مقدار ضریب استاندارد، اثر غیرمستقیم نگرش به عشق با نقش میانجی صمیمیت زناشویی بر انسجام خانواده و به لحاظ اثبات رابطه مثبت بین آن‌ها؛ می‌توان گفت با افزایش یک واحد میزان نگرش به عشق، با توجه به نقش میانجی صمیمیت زناشویی به صورت غیر مستقیم میزان انسجام خانواده افزایش خواهد یافت. در نتیجه فرضیه پنجم تحقیق با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌شود. این نتایج با نتایج پژوهش‌های منصوری و همکاران (۱۳۹۹)، مصباح (۱۳۹۸)، بوث و همکاران (۱۹۹۴) و چیمین (۲۰۱۵) هم‌خوانی دارد.

در تبیین یافته‌های این پژوهش می‌توان بیان نمود که انسان موجودی اجتماعی است و برای آنکه بتواند نیازهای خود را در قبال تداوم حیات استمرار بخشد به زندگی گروهی و ارتباط با سایر هم‌نوعان خود نیازمند است. از جمله نیازمندی‌ها، نیازهای روحی و جسمانی است که با ازدواج و تشکیل خانواده برآورده می‌شود و مهمتر از این تلاش هر یک از زوجین برای حفظ این زندگی مشترک و رسیدن به درجات عالی رضایت بخش زناشویی است تا در سایه این رضایت بتوانند به اهداف مورد نظرشان از ازدواج دست یابند. بخش مهمی از تقویت و حفظ روابط عاشقانه، ارتباط عشقی است. رفتارهای محبت آمیز که شرکا در روابط صمیمانه به یکدیگر نشان می‌دهند اغلب به راحتی به یاد می‌آیند و به عنوان نقطه عطفی در رابطه تلقی می‌شوند (بوث- باترفیلد و تروتا، ۱۹۹۴). گری چیمین با کتاب خود با عنوان ۵ زبان عشق: راز عشق ماندگار، که در آن این رفتارهای عاشقانه را دسته بندی کرد، مخاطبان نسبتاً گسترده‌ای را جذب کرد. به گفته چیمین (۲۰۱۵) عشق اساساً می‌تواند به پنج زبان مختلف به عنوان خدمات، لمس فیزیکی، زمان با کیفیت، دریافت هدایا و کلمات تأیید کننده نشان داده شود. بر اساس مدل زبان عشق، انتقال "عشق" به شریک عاشقانه مطابق با انتظارات شریک، رضایت را در رابطه عاشقانه افزایش می‌دهد. رابطه زناشویی در زندگی مانند هر رابطه دیگری دارای جنبه‌های مثبت و منفی می‌باشد، مهمترین عامل شاخص و تعیین کننده در ازدواج، کیفیت و نوع رابطه بین زن و شوهر است. یکی از عوامل مهم و تأثیر گذار بر این کیفیت عشق می‌باشد. عشق مفهومی انتزاعی است و به عنوان پایه‌ای محکم برای شروع و ادامه روابط زناشویی حائز اهمیت است. عشق، نیرویی است که ما را به عنوان افرادی واحد، و نوع بشر را در برابر مقاومت طبیعی رکود شخصی به رشد و حرکت وا می‌دارد. عشق بین زوجین چیزی است که علاوه بر آرامش دو طرف بر دیگر افراد خانواده هم تأثیرات مثبتی دارد (ابراهیمی شام اسبی، ۱۳۹۱). بنابراین اگر عشق وجود داشته باشد رابطه خانوادگی منسجم‌تر می‌شود. انسجام خانواده، تعارض خانواده، انسجام و انطباق‌پذیری خانواده مفاهیم نزدیک به هم و چندگانه‌ای هستند که تشکیل دهنده واژه محیط خانوادگی هستند. این مفاهیم چندگانه با یکدیگر مرتبط هستند، خانواده‌هایی که در آن‌ها، اعضای خانواده در یک محیط قابل پیش‌بینی و پرورش دهنده رشد می‌یابند، متقابلاً حمایت کننده از یکدیگر، هستند (کریا و همکاران، ۲۰۱۴). هم‌چنین برای داشتن یک رابطه سالم، صمیمیت از اهمیت بسزایی برخوردار است. وقتی احساسات نزدیک هیجانی و محبت بین همسران ابراز می‌شود، با افزایش زمان با هم بودن می‌تواند به ایجاد صمیمیت بیانجامد و هنگامی که صمیمیت در رابطه وجود دارد، رابطه تقویت می‌گردد بنابراین این یافته منطقی به نظر می‌رسد و صمیمیت باعث می‌شود که عشق و انسجام خانواده بالاتر رود.

هر پژوهشی در راستای فرآیند و اجرا دارای محدودیت‌هایی است که پژوهش حاضر نیز مستثنا نمی‌باشد. از آن جمله می‌توان به نادیده گرفتن نقش متغیرهای جمعیت شناختی از جمله سطح اقتصادی و فرهنگی

خانواده اشاره کرد. از نظر زمانی این تحقیق در بهار ۱۴۰۱ انجام شده است لذا جهت تعمیم یافته‌های آن به زمان‌های قبل و پس از تحقیق باید احتیاط لازم صورت گیرد. عوامل روانشناختی، مسائل و مشکلات فردی، خانوادگی و اجتماعی واحدهای مورد پژوهش بر تمرکز حواس و دقت آن‌ها در هنگام پاسخگویی به سؤالات، هم‌چنین، برای اندازه‌گیری وضع نگرش به عشق زنان فقط از پرسشنامه استفاده شد. از آنجا که افراد تمایل دارند خود را کامل‌تر از آن‌چه هستند، نشان دهند، این امکان وجود دارد که در پاسخ‌گویی به سؤالات پرسشنامه اغراق کنند. چون نتایج بر اساس داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه به دست آمده و ذهنیت افراد و سوابق آن‌ها در پاسخ به سؤالات دخالت دارد، بنابراین ممکن است تعصبات و ارزش‌های فردی در نوع پاسخ‌ها دخالت داشته باشند. بنابراین برای تعمیم نتایج این تحقیق باید با احتیاط عمل کرد. علی‌رغم این مسائل به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌گردد در تحقیقات بعدی نمونه از بین مردان متأهل نیز انتخاب گردد و آنان نیز مورد بررسی قرار گرفته شوند. هم‌چنین، پیشنهاد می‌شود متغیر دیگری مثل باورهای دینی و خودافشایی همسران و تشابه همسران در مدل در نظر گرفته شود. و نیز پیشنهاد می‌شود آموزش مهارت‌های زندگی زناشویی به زوجین در دستور کار مراکز مربوطه قرار گیرد تا با ارتقا سطح رضایت زناشویی در خانواده‌ها، سلامت زناشویی نیز بهبود یابد. و در نهایت پیشنهاد می‌شود که در مشاوره‌های ازدواج و خانواده، زمینه‌آشنایی زوجین با مفاهیم نگرش به عشق، صمیمیت زناشویی، انسجام خانوادگی و تمایز یافتگی فراهم شود تا از این طریق به بهبود رضایت زناشویی و کاهش طلاق کمک گردد.

موازین اخلاقی

در این پژوهش کلیه موازین اخلاقی نظیر رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات مشارکت‌کنندگان رعایت شده است.

سپاسگزاری

نویسندگان پژوهش حاضر از کلیه کسانی که آنان را در انجام این پژوهش یاری رساندند کمال سپاس و تشکر دارند.

مشارکت نویسندگان

در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها و نهایی سازی نقش داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- ابراهیمی شام اسبی، لیلا. (۱۳۹۱). بررسی رابطه سبک‌های عشق و سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی در معلمان. پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
- اعتمادی، عذرا، نوایی نژاد، شکوه، احمدی، احمد، فرزاد، ولی الله. (۱۳۸۵). بررسی اثربخشی زوج درمانی شناختی- رفتاری بر صمیمیت زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره در شهر اصفهان. *مطالعات روانشناختی*. ۲(۱)، ۶۹-۸۷.
- افق‌ری، فاطمه، بهرامی، فاطمه، فاتحی زاده، مریم السادات. (۱۳۹۳). بررسی آسیب‌های موجود در تعامل والدین با فرزندان متأهل خود. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۵(۱۸): ۵-۱۸.
- آقایی، آ.، موسوی، م. (۱۳۹۹). رابطه سبک‌های دلبستگی با تمایز یافتگی خود، انعطاف پذیری شناختی و صمیمیت زناشویی در دانشجویان. *رویش روانشناسی*. ۱۱۶-۱۰۹.
- باقری، فاطمه، کیمیایی، سید علی، کارشکی، حسین. (۱۳۹۹). صمیمیت زناشویی: نقش تعیین کننده تمایز یافتگی خود و نیاز به امنیت در زنان متأهل غیر بالینی. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، دوره ۴۲: ۲۶۱-۲۸۰.
- باگاروزی، دنیس. (۲۰۰۸). زوج درمانی. ترجمه حمیدپور، حسن، و اندوز، زهرا. (۱۳۹۰). تهران: انتشارات آزاده. ۳۴۵.
- بختیاری، انسبه، حسینی، سعیده، عارفی، مختار، افشاری نیا، کریم. (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و نگرش به خیانت زناشویی. *پژوهش‌های مشاوره*، ۲۰(۷۷): ۱۲۲-۱۴۰.
- بخشی زاده، ف.، سامانی، س.، خیر، م.، سهرابی، ن. (۱۳۹۸). آزمون مدل علی تمایز یافتگی و رضایت زناشویی. *فصلنامه زن و جامعه*. ۱۰(۳): ۳۱-۴۶.
- بیگی، علی، رضایی، علی محمد، محمدی فر، محمد علی، نجفی، محمود. (۱۳۹۵). نقش صمیمیت زوجین، باورهای معنوی و اعمال مذهبی در پیش بینی انسجام و سازگاری خانوادگی، فصلنامه پژوهش در سلامت روانشناختی، ۱۰(۱): ۱-۱۰.
- پروندی، علی، عارفی، مختار، مرادی، اسما. (۱۳۹۵). نقش عملکرد خانواده و الگوهای ارتباطی زوجین در پیش بینی رضایت زناشویی. *آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده*، ۲(۱): ۵۴-۶۵.
- جابری، سمیه، اعتمادی، عذرا، احمدی، سید احمد. (۱۳۹۴). بررسی رابطه مهارت‌های ارتباطی با صمیمیت زناشویی. *پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*، ۵(۲): ۱۵۲-۱۴۳.
- جعفری سلطان آبادی، آرزو، منیرپور، نادر، میرزاحسینی، حسن. (۱۴۰۰). پیش‌بینی احساس خوشبختی زوجین بر اساس تمایز یافتگی خود و روابط موضوعی اولیه، *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۴(۶): ۴۱۴۷-۴۱۳۸.
- جلالی، ایران، احدی، حسن، کیامنش، علیرضا. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر آموزش خانواده مبتنی بر رویکرد اولسون بر بهبود انطباق و انسجام خانواده. *فصلنامه علمی - پژوهشی روش‌ها و مدل‌های روانشناختی*. ۷(۲۴): ۲۲-۱.

- حیدری تفرشی، غلامحسین. (۱۳۹۱). رویکرد مدل یابی معادلات ساختاری در تبیین رابطه بین سبک دلبستگی و منبع کنترل با رضایتمندی زناشویی، در اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن. *تحقیقات مدیریت آموزشی*، ۳(۱۱): ۲۳-۴۴.
- خانزاده، عباسعلی حسین، میرزایی، فرشته. (۱۳۹۶). نقش انسجام خانواده و تعامل والد-فرزند در تبیین حرمت خود دانش‌آموزان، اندیشه‌های نوین تربیتی ۱۳(۱): ۱۱۵-۱۳۶.
- خزاعی، سمانه، ثنایی ذاکر، باقر، نظر، علی محمد. (۱۳۹۲). تأثیر آموزش تمایزیافتگی بر میزان صمیمیت و سطوح تمایزیافتگی زوج‌ها. فصلنامه پژوهش‌های مشاوره، دوره ۴۴: ۳۵-۲۷.
- رفیعی‌نیا، پروین، اصغری، آرزو. (۱۳۸۶). رابطه بین انواع عشق و بهزیستی ذهنی در دانشجویان متأهل. *خانواده پژوهش*، ۳(۱).
- روشن، مریم، نامدارپور، فهیمه. (۱۴۰۰). بررسی نگرش به عشق در طی سه دوره زندگی زوجین در شهرستان اصفهان. *نخستین کنفرانس ملی آینده پژوهی، علوم تربیتی و روانشناسی، شیراز*.
- زارعی، سلمان، فولادوند، حدیجه. (۱۳۹۸). نقش تعدیل‌کنندگی خود تمایزیافتگی در رابطه بین تنیدگی ادراک شده با سازگاری زناشویی پرستاران متأهل. *نشریه روان پرستاری*، ۷(۲): ۴۸-۵۵.
- سلطانی بناوندی، الهام، خضری مقدم، نوشیروان، بنی اسدی، حسن. (۱۳۹۸). نقش انسجام خانواده و انعطاف‌پذیری خانواده در پیش‌بینی شادابی تحصیلی دانشجویان با میانجی‌گری معنای زندگی. *پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت* ۵(۳): ۷۰-۵۳.
- سیری، سیمین، سیری، نرگس. (۱۳۹۵). رابطه بین انسجام خانواده و میزان پرخاشگری دانش‌آموزان دوره متوسطه شهرستان پاکدشت استان تهران. *ایده‌های نو در علوم*، ۱(۵۵): ۳۷-۵۵.
- شهرویی، شهریار، کاظمیان مقدم، کبری، خلفی، علی، مهربانی زاده هنرمند، مهناز. (۱۴۰۱). تأثیر صمیمیت زناشویی بر رضایت از زندگی با میانجی‌گری عشق، سازگاری زوجی و رضایت زناشویی در کارکنان دانشگاه‌های آزاد خوزستان. *دست‌آوردهای روان‌شناختی، دوره ۸: ۱۵-۸*.
- صفری، معصومه، رضاخانی، سیمین دخت، دوکانه‌ای فرد، فریده. (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای بخشودگی بین فردی در رابطه بین تمایز یافتگی و شایستگی اجتماعی دانشجویان. *رویش روان‌شناسی*، ۱۱(۳): ۶۸-۵۹.
- عرب نژاد، شادی، مفاخری، عبدالله، رنجبر، محمد جواد. (۱۳۹۷). نقش انسجام خانواده و خودارزشمندی در پیش‌بینی گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول. *مطالعات روانشناختی*، ۱۴(۱): ۱۶۲-۱۴۷.
- علوی حجازی، سمیه. (۱۳۹۱). *رابطه هوش معنوی و نگرش به عشق با نگرش و گرایش به ارتباط پیش از ازدواج در دانشجویان دانشگاه صنعتی اصفهان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان اصفهان.
- قربانی پیشخانی، حامد. (۱۳۹۷). *رابطه طرحواره‌های عشق، تجربه شکست عاطفی و خودکنترلی با توجیه روابط فرازناشویی دانشجویان مرد متأهل*. پنجمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، قزوین.
- گوهری، شیوا، زهراکار، کیانوش، نظری، علی محمد. (۱۳۹۴). پیش‌بینی فرسودگی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی و صمیمیت جنسی در پرستاران، *مجله پژوهش پرستاری ایران*، ۱۰(۳۷): ۷۲-۸۰.

- محمدی، ح.، اصغری ابراهیم آباد، م. ج. (۱۳۹۹). نقش میانجی گری تفکر خلاق در رابطه تمایز یافتگی خود و خودشکوفایی زوجین مشهد فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۴(۵۰): ۱۲۴-۱۰۷.
- محمودپور، عبدالباسط، دهقانپور، ثنا، یوسفی، ناصر، ایجاد، سحر. (۱۳۹۹). پیش بینی صمیمیت زناشویی زنان بر اساس ذهن آگاهی، الگوهای حل تعارض، حمایت اجتماعی ادراک شده و بهزیستی اجتماعی، پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۱۰(۳۹): ۸۳-۱۰۲.
- مختاری، زهرا. (۱۴۰۰). تأثیر اختلافات زناشویی بر فرزندان. تبریز: انتشارات آزادی قلم.
- مصباح، ایمان. (۱۳۹۸). رابطه مولفه‌های عشق (صمیمیت، شور و شوق، تعهد) با رضایت زناشویی در دانشجویان زن و مرد متأهل. نشریه رویش روان شناسی، ۱۸(۱): ۳۰-۲۱.
- مهدیزادگان، ایران، شریفی رنایی، زینب. (۱۳۹۵). مقایسه رضایت جنسی، تعهد زناشویی، صمیمیت زناشویی و تصویر بدن در زنان متأهل شاغل و خانه دار. زن و مطالعات خانواده، ۷(۲۹): ۱۶-۸.
- موالی، مونا. (۱۳۹۸). اثربخشی مداخله شناختی رفتاری بر تمایز یافتگی، سازگاری زناشویی و صمیمیت جنسی همسران جانباز و ایثارگر شهر اهواز. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۱۶-۱۴۵.
- موسوی، سیده فاطمه، رضازاده، محمد رضا. (۱۳۹۳). بررسی نقش نگرش به عشق در پیش‌بینی طلاق عاطفی زنان و مردان متأهل شهر قزوین. مطالعات اجتماعی روان شناختی زنان، ۳(۱۲).
- مومنی، خدامراد، کاووسی، سکینه، امانی، رزیتا. (۱۳۹۴). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی خود، همبستگی و انطباق‌پذیری خانواده، و صمیمیت زناشویی. آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده، ۱(۲): ۴۶-۵۸.
- نائینیان، محمد رضا، نیک آذین، امیر. (۱۳۹۱). رابطه صمیمیت و رضایت جنسی با سلامت عمومی و بهزیستی شخصی: بررسی تفاوت‌های جنسیتی و شخصی. مجله تحقیقات علوم رفتاری، ۱۰(۷): ۷۴۵-۷۳۵.
- نصرزاده، زهرا، صداقتی فرد، مجتبی. (۱۴۰۰). پیش بینی خرسندی زناشویی بر اساس تمایز یافتگی خود و صمیمیت زوجین در دانشجویان متأهل. فصلنامه روان شناسی تحلیلی شناختی، ۱۲(۴۴): ۴۷-۵۵.
- یوسفی ناصر. (۱۳۹۰). بررسی شاخص‌های روان سنجی مقیاس خانوادگی تفکیک خویشتن. فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، ۱۱(۱): ۳۸-۱۹.
- یونسی، فاطمه. (۱۳۸۵). هنجاریابی و تعیین ویژگی‌های روان سنجی آزمون خود متمایز سازی در بین افراد ۵۰-۲۵ ساله. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه علامه طباطبایی تهران.

References

- Afghari, F., Bahrami, F., & Fatehizade, M. (2014). Examination of the existing injuries in the interaction of parents with their married children. *Quarterly Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*, 5(18), 18-5. (In Persian)
- Aghaei, A., & Mousavi, M. (2020). The relationship between attachment styles with self-differentiation, cognitive flexibility, and marital intimacy in students. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 116-109. (In Persian)
- Alavi Hejazi, S. (2012). The relationship between spiritual intelligence and attitude towards love with attitude and tendency towards premarital relationships among students of Isfahan University of Technology. Master's thesis, Psychology, Islamic Azad University, Khorasan Branch, Isfahan. (In Persian)

- Arab Nejad, S., Mafakheri, A., & Ranjbar, M. J. (2018). The role of family cohesion and self-esteem in predicting the tendency towards risky behaviors in first-grade high school students. *Psychological Studies*, 14(1), 162-147. (In Persian)
- Bagerouzi, D. (2008). *Couple Therapy*. Translated by Hamidpour, H., & Andouz, Z. (2011). Tehran: Azadeh Publications, 345. (In Persian)
- Bagheri, F., Kimiaei, S. A., & Karshki, H. (2020). Marital intimacy: The determining role of self-differentiation and need for security in non-clinical married women. *Culture of Counseling and Psychotherapy*, 42, 261-280. (In Persian)
- Bakhshi Zadeh, F., Samani, S., Kheir, M., & Sohrabi, N. (2019). Testing the causal model of differentiation and marital satisfaction. *Women and Society Quarterly*, 10(3), 46-31. (In Persian)
- Bakhtiari, A., Hosseini, S., Arefi, M., & Afsharinia, K. (2021). The mediating role of marital intimacy in the relationship between attachment styles and attitude towards marital infidelity. *Counseling Research*, 20(77), 122-140. (In Persian)
- Bigi, A., Rezaei, A. M., Mohammadi Far, M. A., & Najafi, M. (2016). The role of couples' intimacy, spiritual beliefs, and religious practices in predicting family cohesion and compatibility. *Research in Psychological Health*, 10(1), 10-1. (In Persian)
- Booth-Butterfield, M., & Trotta M. R. (1994). Attributional patterns for expressions of love. *Communication Reports*, 7, 119-129.
- Bryant, C. M., Futris, T. G., Hicks, M. R., Lee, T.-K., & Oshri, A. (2016). African American stepfather-stepchild relationships, marital quality, and mental health. *Journal of Divorce & Remarriage*, 57(6), 375-388.
- Chapman, G. (2015). *The five love languages: The secret to love that lasts*. Northfield (Original work published 1992).
- Crea, T. M., Chan, K., & Barth, R. P. (2014). Family environment and attention-deficit/hyperactivity disorder in adopted children: associations with family cohesion and adaptability. *Child: care, health and development*, 40(6), 853-862.
- Cummings, E M., Davies. P D. (2011). *Marital Conflict and Children an Emotional Security Perspective. Psychology, Psychiatry, & Social Work Developmental Psychology*.
- Dolz-del-Castellar B, Oliver J (2021). Relationship between family functioning, differentiation of self and anxiety in Spanish young adults. *PLoS ONE* 16(3): e0246875.
- Donahey, K. (2018) "Effects of Divorce on Children: The Importance of Intervention," *Intuition: The BYU Undergraduate Journal of Psychology*: Vol. 13: Iss. 1 , Article 3. Available at: <https://scholarsarchive.byu.edu/intuition/vol13/iss1/3>
- Ebrahimi Sham Asi, L. (2012). Investigation of the relationship between love styles and attachment styles with marital satisfaction and quality of life in teachers. Master's thesis, General Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. (In Persian)
- Etemadi, A., Navabi Nejad, S., Ahmadi, A., & Farzad, V. (2006). The effectiveness of cognitive-behavioral couple therapy on the intimacy of couples referred to counseling centers in Isfahan. *Psychological Studies*, 2(1), 69-87. (In Persian)
- Fisher, L., Ransom, D. C., Terry, H. E. and Burge, S. (1992). The California Family Health Project: IV. *Family structure/organization and adult health, Family process*, 31(4): 399-419.
- Ghorbani Pishkhani, H. (2018). The relationship between love schemas, the experience of emotional breakdown, and self-control with the justification of extramarital

- relationships in married male students. Fifth International Conference on Psychology, Educational Sciences, and Lifestyle, Qazvin. (In Persian)
- Gohari, S., Zaharakar, K., & Nazari, A. M. (2015). Prediction of marital burnout based on differentiation and sexual intimacy in nurses. *Iranian Nursing Research Journal*, 10(37), 80-72. (In Persian)
- Heidari Tafreshi, G. (2012). The approach of structural equation modeling in explaining the relationship between attachment style and locus of control with marital satisfaction in the faculty members of Islamic Azad University, Rudehen Branch. *Educational Management Research*, 3(11), 44-23. (In Persian)
- Hendric, C. and Hendric, S. S. (1986). A Theory and Method of Love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50, (2), 392-402.
- Işık, E., Özbiler, Ş., Schweer-Collins, M. L., & Rodríguez-González, M. (2020). Differentiation of self predicts life satisfaction through marital adjustment. *The American Journal of Family Therapy*, 48(3), 235-249
- Jaberi, S., Etemadi, A., & Ahmadi, S. A. (2015). Investigating the relationship between communication skills and marital intimacy. *Cognitive and Behavioral Sciences Research*, 5(2), 152-143. (In Persian)
- Jafari Soltan Abadi, A., Monirpour, N., & Mirzahosseini, H. (2021). Prediction of couples' happiness based on self-differentiation and early object relations. *Journal of the Medical School of Mashhad University of Medical Sciences*, 64(6), 4147-4138. (In Persian)
- Jalali, I., Ahadi, H., & Kiamanesh, A. (2016). Investigating the effect of family-based education based on the Olson approach on improving family adaptability and cohesion. *Scientific-Research Quarterly of Psychological Methods and Models*, 7(24), 22-1. (In Persian)
- Khanzadeh, A. A. H., & Mirzaei, F. (2017). The role of family cohesion and parent-child interaction in explaining students' self-esteem. *New Educational Thoughts*, 13(1), 136-115. (In Persian)
- Khazae, S., Sanaee Zaker, B., & Nazar, A. M. (2013). The effect of differentiation training on the level of intimacy and differentiation levels of couples. *Counseling Research Quarterly*, 44, 35-27. (In Persian)
- Kolmogorov, A.N. (1954). Limit distributions for sums of independent random variables (trans. and annotated by K. L. Chung).
- Langdrige, D.; G., J., & Lawson, J. (2021). Working with group-level data in phenomenological research: a modified visual matrix method. *Qualitative Research in Psychology*, 18(2) pp. 271-293.
- Lingren, M. G. (2003), "*Creating sustainable families*", [On-Line]. Available: <http://www>.
- Mahdizadegan, I., & Sharifi Rananai, Z. (2016). Comparison of sexual satisfaction, marital commitment, marital intimacy, and body image in employed and housewife married women. *Women and Family Studies*, 7(29), 16-8. (In Persian)
- Mahmoudpour, A., Dehghanpour, S., Yousefi, N., & Ejadi, S. (2020). Predicting marital intimacy of women based on mindfulness, conflict resolution patterns, perceived social support, and social well-being. *Social Psychological Research*, 10(39), 83-102. (In Persian)
- Mansouri, Z., Bagheri, F., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2020). Providing a structural model for predicting marital intimacy based on attachment styles mediated by the component of love commitment in married students. *Journal of psychological science*, 19(85), 81-90.

- Mesbah, I. (2019). The relationship between components of love (intimacy, passion, commitment) with marital satisfaction in married male and female students. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 8(1), 30-21. (In Persian)
- Mohammadi, H., & Asghari Ebrahimabad, M. J. (2020). The mediating role of creative thinking in the relationship between self-differentiation and self-actualization of couples in Mashhad. *Cultural-Educational Women and Family Quarterly*, 14(50), 124-107. (In Persian)
- Mokhtari, Z. (2021). The impact of marital conflicts on children. Tabriz: Azadi Ghalam Publications. (In Persian)
- Momeni, K., Kavousi, S., & Amani, R. (2015). Predicting marital commitment based on self-differentiation, family cohesion and adaptability, and marital intimacy. *Pathology, Counseling, and Family Enrichment*, 1(2), 46-58. (In Persian)
- Mousavi, S. F., & Reza zadeh, M. R. (2014). Investigating the role of attitude towards love in predicting emotional divorce among married men and women in Qazvin. *Social Psychological Studies of Women*, 3(12). (In Persian)
- Mowali, M. (2019). The effectiveness of cognitive-behavioral intervention on differentiation, marital compatibility, and sexual intimacy of veteran and martyr spouses in Ahvaz. *Advances in Psychology, Educational Sciences, and Education and Training*, 160-145. (In Persian)
- Naeinian, M. R., & Nik Azin, A. (2012). The relationship between intimacy and sexual satisfaction with general health and personal well-being: A gender and personality difference study. *Journal of Behavioral Science Research*, 10(7), 735-745. (In Persian)
- Narzadeh, Z., & Sadaghati Fard, M. (2021). Predicting marital satisfaction based on self-differentiation and couple intimacy among married students. *Cognitive Analytical Psychology Quarterly*, 12(44), 47-55. (In Persian)
- Olszewski-Kubilius, P. (2018). *The role of the family in talent development*. In Handbook of giftedness in children (pp. 129-147): Springer.
- Parvandi, A., Arefi, M., & Moradi, E. (2016). The role of family functioning and couples' communication patterns in predicting marital satisfaction. *Pathology, Counseling, and Family Enrichment*, 2(1), 54-65. (In Persian)
- Rafieinia, P., & Asghari, A. (2007). The relationship between types of love and mental well-being in married students. *Family Research*, 3(1). (In Persian)
- Rodríguez González, M., Lampis, J., Murdock, N. L., Schweer Collins, M. L., & Lyons, E. R. (2020). Couple adjustment and differentiation of self in the United States, Italy, and Spain: A cross cultural study. *Family process*, 59(4), 1552-1568.
- Roshan, M., & Namdar Pour, F. (2021). Investigating attitudes towards love during three periods of couples' life in Isfahan. First National Conference on Future Studies, Educational Sciences, and Psychology, Shiraz. (In Persian)
- Rostami, M., Taheri, A., Abdi, M., Kermani, N. (2014). The effectiveness of instructing emotion-focused approach in improving the marital satisfaction in couples. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 114, 693698.
- Safari, M., Rezakhani, S. D., & Dookanehifar, F. (2022). The mediating role of interpersonal forgiveness in the relationship between differentiation and social competence of students. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 11(3), 68-59. (In Persian)
- Şanel İnce & Erkan Işık (2021) The Mediating Role of Five Love Languages between Differentiation of Self and Marital Satisfaction, *The American Journal of Family Therapy*, DOI: [10.1080/01926187.2021.1930607](https://doi.org/10.1080/01926187.2021.1930607)

- Santos, S., Crespo, C., Canavarro, M. C. and Kazak, A. E. (2017). Parents' romantic attachment predicts family ritual meaning and family cohesion among parents and their children with cancer. *Journal of pediatric psychology*, 42(1): 114-124.
- Shahrooyi, S., Kazemian Moghadam, K., Khalafi, A., & Mehrabizade Honarmand, M. (2022). The effect of marital intimacy on life satisfaction with the mediation of love, marital compatibility, and marital satisfaction in the employees of Azad Universities of Khuzestan. *Psychological Achievements*, 8, 15-8. (In Persian)
- Shfiae, E., Dayariyan, M M., Rezaei-Jamaloei, H. (2021). Investigating the Structural Model of The Relationship Between Family Performance and Social Interest with The Mediating Role of Self-Differentiation. *International Journal of Pharmaceutical Research*, 13(1).
- Skowron, E, A. & Schmitt, T, A. (2003). Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. *Journal of marital and Family therapy*, 29 (2), 209-220.
- Soltani Banavandi, E., Khezri Moghadam, N., & Bani Asadi, H. (2019). The role of family cohesion and flexibility in predicting students' academic happiness with life meaning mediation. *Positive Psychology Research Letter*, 5(3), 70-53. (In Persian)
- Souri, S., & Souri, N. (2016). The relationship between family cohesion and the level of aggression of secondary school students in Pakdasht, Tehran. *New Ideas in Sciences*, 1(55), 55-37. (In Persian)
- Younesi, F. (2006). Normative study and determination of psychometric characteristics of the self-differentiation test among individuals aged 25-50 years. Master's Thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran. (In Persian)
- Young, K. S., Sandman, C. F., & Craske, M. G. (2019). *Positive and Negative Emotion Regulation in Adolescence: Links to Anxiety and Depression*. *Brain sciences*, 9, 76.
- Yousefi, N. (2011). Investigation of psychometric indicators of the family differentiation scale. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 1(1), 19-38. (In Persian)
- Zarei, S., & Fooladvand, K. (2019). The moderating role of self-differentiation in the relationship between perceived stress and marital compatibility in married nurses. *Nursing Psychology Journal*, 7(2), 55-48. (In Persian)

Family Cohesion Prediction Model Based on Differentiation and Attitude to Love: The Mediating Role of Marital Intimacy in Married Women

Zahra. Mokhtari¹, Zahra. Mardani^{2*} & Azimeh Sadat. Abdelahei³

Abstract

Aim: The aim of the present research is to examine the predictive model of family cohesion based on differentiation and attitude towards love: the mediating role of marital intimacy in married women. **Method:** The research is descriptive-correlational, employing structural equation modeling. The study population consisted of all married women in the city of Isfahan who had been married for at least three years and were currently living with their spouses. A total of 225 individuals were selected as the sample using voluntary sampling. The data collection tools included the Fisher Family Cohesion Scale (Fisher et al., 1992), the Skowron and Smith Self-Differentiation Questionnaire (2003), the Hendrix and Hendrix Love Attitude Scale (1997), and the Thompson and Walker Marital Intimacy Questionnaire (1983), all of which have been validated. To achieve the objectives of the present research, initially, a descriptive analysis of the data obtained from the questionnaires was conducted. Subsequently, structural equation modeling (SEM) was used to reduce the independent variables. **Results:** The results of the data analysis indicated that the second to fifth hypotheses of the research regarding the relationships between the study variables were confirmed. Based on these relationships, in total, 88% of the variations in the dependent variable (family cohesion) were predicted by the variables of the final model. **Conclusion:** Furthermore, according to the final model obtained from structural equation modeling, the independent variables of attitude towards love, marital intimacy, and differentiation had a direct impact on the family cohesion of married women.

Keywords: Family Cohesion, Differentiation, Attitude to Love, Marital Intimacy, Married Women.

1. Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran. Iran

2. ***Corresponding author:** Assistant Professor, Department of psychology, Payame Noor University, Tehran. Iran

Email: mardanipnu@pnu.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Social Sciences, Payame Noor University, Tehran. Iran